

Tietoa, tarinoita ja kysymyksiä avuksesi

Auttaaksemme sinua kirjoittamaan pienen tarinasi kokosimme sinulle tietoa pakolaisuudesta sekä esimerkkejä lapsista ja perheistä, jotka ovat joutuneet jättämään kotinsa.

Käytämme termiä pakolainen lapsista, jotka ovat joutuneet pakenemaan sotaa tai vainoa joko kotimaansa ulkopuolelle tai toiselle paikkakunnalle omassa maassaan.

Voit kokeilla, olisiko tähän kokoamistamme kuvista ja tarinoista apua pienen tarinasi ideoimisessa. Huom! Voit keksiä tarinasi idean myös aivan itse, kunhan se kertoo jollain tavalla pakolaislapsen kodista.

"Ajatus, että jonkun ihmisen elämä on vähemmän arvokas kuin toisen, on kaiken vääryyden taustalla maailmassa."

- Paul Farmer

Tietoa pakolaisista

1. Joka 200. lapsi maailmassa on pakolainen. Maailmassa on lähes 30 miljoonaa pakolaislasta eli yli viisi kertaa enemmän kuin Suomessa on asukkaita.
2. Pakolaislasten suuri määrä johtuu vanhojen konfliktien pitkittymisestä ja uusien konfliktien syttymisestä. Esimerkiksi Syyrian sota jatkunut jo yli viisi vuotta. Myös uusia konflikteja syttyy jatkuvasti: tänä vuonna rohingya-vähemmistöön kuuluvat ihmiset ovat joutuneet pakenemaan vainoa Myanmarista surkeisiin oloihin naapurivaltioon Bangladeshiin.
3. Puolet maailman pakolaisista on lapsia. Pakolaisista juuri lapset ovat suurimmassa vaarassa. He sairastuvat helpommin, kärsivät helpommin aliravitsemuksesta ja vammautuvat helpommin kuin aikuiset.
4. Pakolaislapset tarvitsevat aikuisten apua ja tukea selviytyäkseen pakolaisuudesta. Jos lapsen kehitys häiriintyy pakolaisuuden vuoksi, se voi vaikeuttaa hänen koko loppuelämänsä.
5. Pakolaislapsilla on samat oikeudet kuin kaikilla muillakin lapsilla. Kun lapsen oikeudet toteutuvat, lapset saavat kasvaa ja käydä koulua terveenä, pelkäämättä väkivaltaa, riistoa ja syrjintää. Lue lisää lapsen oikeuksista <https://www.unicef.fi/lapsen-oikeudet/mika-on-lapsen-oikeuksien-sopimus/>

Pakolaisperhe saapuu Kreikkaan

Irakilainen pakolainen **Mohammad Abdullah-Shariff** lohduttaa tyttäriään, 2-vuotiasta **Safiaa** ja 4-vuotiasta **Sidraa**, joka itkee lohduttomasti. Isä perheineen on juuri päässyt maihin Lesboksen saarella Kreikassa hengenvaarallisen merimatkan jälkeen. Perhe ylitti Välimeren pienellä kumiveneellä yhdessä muiden pakolaisten kanssa.

Viereisessä kuvassa Mohammad Abdullah-Shariff perheineen seisoo vastaanottokeskuksen edessä Lesboksella myöhemmin samana päivänä. Hänen vieressään on hänen vaimonsa **Shirin Aziz-Amah**. Safia, 2, on isänsä sylissä, vanhempien edessä seisovat **Sermad**, 8, Sidra, 4 ja **Hoshawi**, 10. Puolitoistavuotias **Sina** on päässyt äitinsä syliin.

Perhe pakeni Irakista sen jälkeen, kun äärijärjestö Isis tuhosi heidän kotinsa. "Olen nähnyt monia hirveitä asioita, mutta lapsille meri oli pahin. He eivät olleet koskaan nähneet mitään sellaista, Mohammad Abdullah-Shariff kertoo. Perhe haluaisi Isoon-Britanniaan, mutta isän mukaan heillä on varaa pyrkiä vain Saksaan asti. "Haluan elättää lapseni ja kouluttaa heidät", isä sanoo purskahtaen kyyneliin.

Kysymyksiä

Mitä arvelet kuvassa olevan lapsen ajattelevan?

Mitä hän ikävöi?

Mitä hän haluaisi tehdä?

Mistä hän tulee?

Missä hän haluaisi olla?

Millaisissa oloissa hän nukkuu yönsä?

Milloin hän on ollut viimeksi koulussa?

Mistä hän unelmoi?

Pakolaislasten ja -nuorten tarinoita

Pakolaisleirillä ei mahdu leikkimään

Maryam, 10, asuu pakolaisleirillä Gazassa, Palestiinassa.

"Asun pikkuruisessa talossa Khan Younisin pakolaisleirillä. Kesällä sisällä on todella kuuma eikä ulkona ole tilaa leikkiä, sillä pakolaisleiri on täpötäynnä. Minusta on ihanaa mennä meren äärelle, missä voin pelata ja pitää hauskaa, mutta ranta on kaukana kotoani. Toivoisin, että pakolaisleirillä olisi jonain päivänä leikkipaikka ja puisto."

Gazassa asuu pienellä maakaistaleella 1,8 miljoonaa ihmistä, joista puolet on lapsia. Gazan lapset kärsivät yhä Israelin ja Gazan välisestä sodasta, joka käytiin vuonna 2014. Vain osa 18 000 sodassa tuhoutuneesta kodista on pystytty korjaamaan, koska esimerkiksi sementistä on pulaa. Siksi monet lapsiperheet asuvat yhä raunioituneissa kodeissa. Yli 8-vuotiaat gazalaislapset ovat joutuneet kokemaan jo kolme konfliktia elämänsä aikana. He ovat joutuneet elämään koko elämänsä pelon ja epävakauden keskellä.

Joka neljäs gazalaislapsi tarvitsee suojelua tai henkistä tukea. Kahdeksan kymmenestä gazalaisesta elää humanitaarisen avun varassa. Samoin kahdeksan kymmenestä gazalaisesta joutuu selviämään ilman sähköä ja puhdasta vettä tai pystyy käyttämään niitä vain silloin tällöin.

Kotitaloa ei enää ollut

Jemeniläinen **Sabah**, 10, elää Markazin pakolaisleirillä Djiboutissa. Voimakkaat pölyiset tuulet ovat yleisiä Djiboutissa kesäisin.

Sabahin perhe eli normaalia jemeniläisen perheen elämää, kunnes sota syttyi. Maaliskuussa perhe oli palaamassa ulkomaanmatkalta kotiin Jemeniin. Sota oli syttynyt, mutta perhe pääsi kuitenkin kotipaikalleen. Kotitaloa ei kuitenkaan enää ollut. Se oli tuhoutunut raketti-iskuissa. Sotilaat eivät päästäneet perhettä lähtemään taistelujen alta pois.

”Onnistuimme kuitenkin pakenemaan setäni veneellä”, Sabah kertoo. Venematka kesti kokonaisen päivän ja yksi nainen tippui voimakkaissa aalloissa mereen ja hukkui. ”Olin niin väsynyt ja peloissani.”

Djiboutissa äiti tekee parhaansa elättääkseen Sabahin ja hänen pikkuveljensä. Sabah kertoo kaipaavansa kotiinsa ja ikävöivänsä vaatteitaan, jotka paloivat raketti-iskussa talon mukana. Sabah kaipaakin myös suklaata, omenoita, banaaneja ja pähkinöitä. Mutta ennen kaikkea hän kaipaakin nukkeaan Amiraa. Sekin tuhoutui raketti-iskussa. Nyt hänellä ei ole nukkea millä leikkiä. Kaikesta huolimatta hän jaksaa yhä unelmoita. Hän haluaa aikuisena lääkäriksi, jotta voisi auttaa äitiään, jos tämä sairastuu.

Ali ei pääse enää kouluun

Ali (nimi muutettu) on 13-vuotias ja asuu perheineen Libanonissa Burj Barajneh'in pakolaisleirillä. Hänen perheensä pakeni Syyriasta, kun tulitus sai heidän talonsa romahtamaan. Alin isä ja vanhin veli työskentelivät Syyriassa taksinkuljettajina.

”Aikaisemmin oli paljon, paljon paremmin. Elimme hyvää elämää”, sanoo Alin isä.

Kotimaassa kaikki lapset kävivät koulua ja perheellä oli oma talo. Nyt neljä sukupolvea Alin sukulaisia, yhteensä 12 ihmistä, asuu pakolaisleirillä kahdessa huoneessa. Vaikka perhe on nyt turvassa, he eivät tunne oloaan turvalliseksi. Ukkosen jyrinä säikäyttää heidät, sillä se tuo mieleen pommitukset.

Perhe päätti asettua asumaan leirille, koska siellä on halvempaa asua kuin normaalissa vuokra-asunnossa. Silti perheen pitää saada kokoon vähintään 380 euroa kuussa. Ali ja hänen 17-vuotias veljensä Ramy elättävät perheen. Ali työskentelee kahvilassa. Hän aloittaa yhdeksältä aamulla ja pääsee joinakin päivien kotiin vasta kahdelta aamuyöllä. Hän ansaitsee 170 euroa kuussa. Koulua Ali ei pysty käymään.

“Ensin itkin joka päivä”

16-vuotias **Shifa** asuu valtavalla Za`atarin pakolaisleirillä Jordaniassa. Hän pakeni sinne Etelä-Syyriasta äitinsä, isänsä, kolmen veljensä ja kahden sisarensa kanssa. “Kyläämme pommitettiin, joten nousimme autoon ja ajoimme rajalle. Se oli hyvin pelottavaa. Meiltä kesti kolme päivää päästä tänne Za`atariin.”

Shifan eno ja hänen 8-vuotias serkkunsa haavoittuivat Syyriassa. Serkkua ammuttiin, mutta hän toipui ja asuu nyt samalla pakolaisleirillä. Eno vangittiin ja pakotettiin jäämään Syyriaan. Shifa kaipa enoaan ja veljeään, joka myös jäi Syyriaan.

“Ensimmäisen kuukauden ajan itkin joka päivä, mutta sen jälkeen totuin tähän. Elämä on nyt erilaista. Meillä oli hyvät olot Syyriassa, nyt elämme huonoissa oloissa. Kaipa kotiin. Vaikka siellä onkin pommituksia, haluan mennä kotiin. Kaipaan koulukaveriani Fatemaa.”

Shifa käy pakolaisleirillä yhdeksättä luokkaa yhdessä UNICEFin ylläpitämistä kouluista. “Minusta on mukavaa tulla kouluun. Pienestä tytöstä asti olen pitänyt koulusta. Aion tulla apteekkariksi. Haluan auttaa ihmisiä kotona Syyriassa.”

Veljekset paossa ilman vanhempia

Veljekset **Ahmad**, 15, (vasemmalla) ja **Ali**, 17, ovat tulleet Eurooppaan yksin ilman vanhempiaan. Pojat ovat kotoisin Libanonista Baalbek-nimisestä kaupungista ja asuvat nyt Saksassa. He pakenivat, kun kotiseudusta tuli turvaton äärijärjestö Isisin vuoksi.

“Siellä ei ole turvaa, siellä ei ole töitä. Joka paikassa on kuolemaa”, Ali sanoo.

Matka Saksaan oli vaikea, erityisesti Välimeren ylitys ja oleskelu kaoottisessa pakolaiskeskuksessa Serbiassa.

“Se oli todella pelottavaa. Ajattelimme, että voisimme kuolla koska tahansa, sillä emme osaa uida. Se ei ollut kunnollinen laiva, vain kumivene, jossa oli niin paljon ihmisiä, että se olisi voinut kaatua koska tahansa.

Serbiassa pojat joutuivat odottamaan papereita kylmyydessä kolme päivää. Kun Ahmad sairastui, veljekset päättivät lopulta kulkea läpi Serbian ilman papereita.

“Rakastan Saksaa. Minusta tuntuu, että tulevaisuus on täällä, minulla on ystäviä täällä.”

Ali lopetti Libanonissa koulun yhdeksänteen luokkaan työskennelläkseen parturina.

“Unelmani on olla hyvä mies, jolla on rahaa auttaa muuta maailmaa, omasta perheestä alkaen. Ei ole väliä, miten vaikeaa tämä tulee olemaan, tämä on kuitenkin parempaa kuin vaarat kotona. Olisi silti parempi, jos perheeni olisi myös täällä.”

Lydia joutui eroon vanhemmistaan

15-vuotias **Lydia Anthony** asuu perheineen nigerialaisille pakolaisille tarkoitetussa Minawaon pakolaisleirissä Kamerunissa. Hänen perheensä pakeni sen jälkeen, kun Boko Haram -äärijärjestö hyökkäsi heidän kotikyläänsä ja ryösti sen. Hyökkäyksen tapahtuessa Lydia oli koulussa läheisessä kaupungissa ja joutui eroon vanhemmistaan.

”Minun täytyi jäädä kaupunkiin, kun kuulin, että vanhempani eivät enää olleet kotikylässä.”

Kun myös kaupunkiin hyökättiin, Lydia lähti pakoon. Nigerian ja Kamerunin rajalla hän kuuli, että hänen vanhempansa ovat Minawaon pakolaisleirillä. ”Kun kuulin, että kyläämme oli hyökätty, olin surullinen. Boko Haram sieppasi veljeni vähäksi aikaa, mutta hänen onnistui paeta yhtenä yönä”, Lydia muistelee.

Boko Haram -äärijärjestön aiheuttama kriisi Koillis-Nigeriassa ajaa jatkuvasti yhä enemmän ihmisiä pakolaisiksi. Boko Haram vaatii yhteiskuntaa, jossa kaikki länsimaiseen elämäntyyliin viittaava, muun muassa koulunkäynti, on kielletty. Monet lapset ovat joutuneet vakavien ihmisoikeusloukkausten kohteeksi. Naisia ja tyttöjä on siepattu ja pakotettu naimisiin ja kouluihin on hyökätty.

LISÄTIETOA

Tietoa pakolaislasten tilanteesta UNICEFin nettisivulla

<https://www.unicef.fi/unicef/tyomme-paakohteet/hataapu/pakenevat-lapset/>

Videoita aiheesta

Syyrialaisen Serbiaan juuttuneen perheen tarina

<https://youtu.be/0J4ecv0DrBo>

13-vuotiaan afganistanilaisen Zaherin tarina (englanninkieliset tekstit)

<https://www.youtube.com/watch?v=YSUQq2yWbVk&feature=youtu.be>